

Sygnatura akt II C 1276/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca Sędzia SR A. S.

Protokolant st. sekr. sąd. M. O.

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2020 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej w B.

przeciwko J. M.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 8823,18 zł (osiem tysięcy osiemset dwadzieścia trzy złote osiemnaście groszy) z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym od dnia 5 sierpnia 2019 roku do dnia zapłaty;
2. umarza postępowanie w zakresie żądania zasądzenia kwoty 120 zł (sto dwadzieścia złotych);
3. oddala powództwo w pozostałej części;
4. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2062,84 zł (dwa tysiące sześćdziesiąt dwa złote osiemdziesiąt cztery grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt II C 1276/19

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 19 sierpnia 2019 roku, powódka (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B., reprezentowana przez pełnomocnika w osobie adwokata wniosła o zasądzenie od J. M. kwoty 20.024,69 zł wraz z umownymi odsetkami za opóźnienie równymi dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 2 sierpnia 2019 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych, w tym kosztami zastępstwa procesowego.

Uzasadniając wytoczone powództwo powódka wskazała, iż pozwany zobowiązał się poprzez podpisanie weksla do zapłaty w dniu 1 sierpnia 2019 roku kwoty 20.324,69 zł. Po wezwaniu do wykupu weksla pozwany wpłacił na konto powódki kwotę 300 zł i zaprzestał spłacania reszty roszczeń. Weksel został wystawiony przez pozwanego na zabezpieczenie zwrotu całego zadłużenia z tytułu pożyczki udzielonej mu przez powódkę na podstawie umowy z dnia 21 lutego 2019 roku.

(pozew k. 4-4v, pełnomocnictwo k. 9, odpis KRS k. 10-11v)

W dniu 15 października 2019 roku w niniejszej sprawie wydany został nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

(nakaz zapłaty k. 15)

W dniu 31 października 2019 roku pozwany wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty. Zaskarżył nakaz zapłaty w całości wnosząc o oddalenie powództwa. Przyznał, iż zawarł z powódką umowę pożyczki, którą przestał spłacać po uiszczeniu kwoty 1.000 zł, z uwagi na sytuację życiową. W przypadku uwzględnienia powództwa wniósł o rozłożenie zaległości na miesięczne raty w kwotach po 290 zł.

(sprzeciw k. 18)

W piśmie z dnia 20 grudnia 2019 roku strona powodowa cofnęła powództwo ze zrzeczeniem się roszczenia co do kwoty 120 zł zapłaconej przez pozwanego po wniesieniu pozwu, wnosząc o umorzenie postępowania w tym zakresie. Wniosła o zasądzenie od J. M. kwoty 19.904,69 zł wraz z umownymi odsetkami za opóźnienie równymi dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 2 sierpnia 2019 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych, w tym kosztami zastępstwa procesowego. Powódka wyjaśniła, że w umowie pożyczki pozwany zobowiązał się do zapłaty kwoty 20880 zł. Z powodu zalegania z płatnością rat, zawarta z pozwanym umowa została wypowiedziana. Do dnia wniesienia pozwu pozwany zapłacił na rzecz powódki kwotę 880 zł. Powódka podniosła, że naliczone w umowie koszty nie przekraczają limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu, o których mowa w ustawie o kredycie konsumenckim. Prowizja stanowi wynagrodzenie za możliwość skorzystania przez pożyczkobiorcę ze środków finansowych pożyczkodawcy, koszt Twojego pakietu stanowi zakupioną przez pozwanego dodatkową usługę, dającą możliwość skorzystania z odroczenia rat pożyczki lub ich czasowego obniżenia, przyspieszonej wypłaty pożyczki, oraz pakietu powiadomień klienta. Jest to fakultatywny element umowy pożyczki.

(pismo k. 29-34)

Na rozprawie w dniu 25 lutego 2020 roku pozwany kwestionował wysokość kwoty, na którą został wypełniony weksel.

(protokół rozprawy k.60)

Do zamknięcia rozprawy stanowiska stron nie uległy zmianie.

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 lutego 2019 roku J. M. zawarł z (...) Spółką Akcyjną w B. umowę pożyczki gotówkowej numer (...). Zgodnie z umową powódka udzieliła pozwanemu pożyczki w kwocie 18.000 zł, na którą składała się kwota 9000 zł, która powódka udostępniła pozwanemu, oraz kwota 9000 zł, stanowiąca kredytowane koszty pożyczki, przeznaczona na zapłatę opłaty przygotowawczej, wynagrodzenia prowizyjnego oraz wynagrodzenia z tytułu przyznania (...). Całkowita wynikająca z umowy kwota do spłaty wynosiła 20.880 zł. Poza kapitałem i odsetkami umownymi, pozwany zobowiązał się do zapłaty opłaty przygotowawczej w wysokości 129 zł, wynagrodzenia prowizyjnego powódki w kwocie 7.771 zł i wynagrodzenia z tytułu przyznania pożyczkobiorcy (...) w kwocie 1.100 zł.

Zgodnie umową i kalendarzem spłat kwota zobowiązania miała zostać spłacona w 36 równych miesięcznych ratach, każda rata w wysokości 580 zł, do dnia 3-go każdego miesiąca, począwszy od kwietnia 2019 roku. Zgodnie z pkt 1.3 umowy, pożyczka w kwocie 9.000 zł została wypłacona pozwanemu na wskazany w umowie rachunek bankowy.

Oprocentowanie roczne pożyczki wynosiło 9,84% w skali roku.

Zgodnie z pkt 3.1 umowy, jako zabezpieczenie spłaty kwot należnych pożyczkodawcy ustalono weksel in blanco nie na zlecenie wraz z deklaracją wekslową. Pożyczkobiorca zobowiązał się wystawić i przekazać pożyczkodawcy najpóźniej w dniu podpisania umowy jeden własny weksel in blanco „nie na zlecenie”, który pożyczkodawca zobowiązał się zwrócić pożyczkobiorcy niezwłocznie po spłaceniu przez pożyczkobiorcę wszelkich zobowiązań wynikających z umowy. Pożyczkodawca był uprawniony do wypełnienia weksla in blanco w sytuacji i na zasadach określonych w deklaracji wekslowej. (pkt. 3.2 umowy).

Zgodnie z pkt 4.1 umowy, jeżeli pożyczkobiorca nie spłaci w terminie poszczególnych rat lub ich części lub innej kwoty związanej z umową, niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym, od którego pożyczkodawca był uprawniony do naliczania odsetek za opóźnienie za każdy dzień opóźnienia w wysokości rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego równej stopie odsetek maksymalnych za opóźnienie.

Zgodnie z pkt 8.1 umowy pożyczkodawca mógł wypowiedzieć umowę w przypadku, gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Pożyczkodawca zobowiązany był do zachowania 30 dniowego terminu wypowiedzenia warunków umowy.

W pkt 15 umowy przewidziano, że pożyczkobiorcy będą przysługiwały dodatkowe uprawnienia w ramach (...), polegające na prawie do jednorazowego w całym okresie kredytowania skorzystania z bezpłatnego odroczenia maksymalnie dwóch kolejnych terminów płatności rat, albo do bezpłatnego obniżenia o 50% maksymalnie czterech kolejnych rat, przy czym odroczone raty lub części obniżonych rat zostaną spłacone w dodatkowym okresie kredytowania. Nadto w ramach (...) postanowiono, że maksymalny termin postawienia pożyczki do dyspozycji pożyczkobiorcy zostaje skrócony do 10 dni roboczych. W pkt 15 umowy przewidziano także pakiet powiadomień klienta, według którego pożyczkobiorcy przysługiwał pakiet powiadomień SMS o przelewie pożyczki, terminie płatności raty oraz zaksięgowaniu płatności na koncie. Nieskorzystanie przez pożyczkobiorcę z części lub wszystkich uprawnień w ramach (...), nie miało wpływu na cenę (...) pobieraną według umowy.

(kserokopia umowy pożyczki k. 35-39, kserokopia harmonogramu spłat k.40)

W dacie zawarcia umowy pożyczki J. M. podpisał deklarację wekslową wystawcy weksla zgodnie z którą upoważnił (...) spółkę akcyjną w B. do wypełnienia weksla in blanco, w szczególności poprzez wpisanie domicyliatu i wypełnienia weksla na sumę odpowiadającą zadłużeniu wynikającemu z umowy pożyczki. Pożyczkodawca zgodnie z deklaracją miał prawo uzupełnić weksel, gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania.

(deklaracja wekslowa k. 7)

Pozwany na poczet zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki dokonał następujących wpłat: w dniu 25 kwietnia 2019 roku – kwotę 580 zł, w dniu 1 sierpnia 2019 roku – kwotę 300 zł, w dniu 20 września 2019 roku – kwotę 120 zł.

(kserokopie potwierdzeń wpłat k. 19, k. 21, k. 23 , karta klienta k. 42-43, zakładka k. 44)

Pismem z dnia 3 czerwca 2019 roku powódka wezwała pozwanego do spłaty zaległości wynikającej z umowy pożyczki w kwocie 1160 zł wyznaczając 7 dniowy termin do zapłaty, pod rygorem wypowiedzenia umowy pożyczki. Pozwany odebrał wezwanie w dniu 12 czerwca 2019 roku.

(kserokopia wezwania do zapłaty k. 45, wydruki ze strony internetowej <http://emonitoring.poczta-polska.pl/> k. 49-50)

(...) spółka akcyjna w B. wypełniła weksel in blanco podpisany przez J. M. na kwotę 20.324,69 zł. Jako datę płatności weksla wskazano dzień 1 sierpnia 2019 roku. W treści weksla zawarto klauzulę „nie na zalecenie”, a także wskazano jako miejsce płatności B..

(kserokopia weksla k. 5)

Pismem z dnia 2 lipca 2019 roku (...) spółka akcyjna w B. wypowiedziała J. M. umowę pożyczki numer (...) zawartą w dniu 21 lutego 2019 roku wobec niepłacenia rat pożyczki według ustalonego kalendarza spłat. Pozwany został poinformowany o wypełnieniu weksla in blanco i wezwany do jego wykupu w terminie 30 dni. Pozwany przesyłkę odebrał w dniu 5 lipca 2019 roku.

(kserokopia wypowiedzenia umowy pożyczki k. 6, wydruki ze strony internetowej <http://emonitoring.poczta-polska.pl/> k. 55)

Ustalone umową pożyczki stron odsetki umowne za okres od 3 kwietnia 2019 roku do 3 sierpnia 2019 roku wynoszą 694,18 zł (146,94 zł + 139,21 zł + 140,70 zł + 133,07 zł + 134,26 zł).

(harmonogram spłat k.40)

Pozwany prowadzi gospodarstwo domowe z żoną i dwojgiem małoletnich dzieci. Rodzina utrzymuje się z dochodów żony pozwanego, łącznie około 1.900 zł. Pozwany poszukuje pracy. Nie korzysta z pomocy społecznej. Pozwany ma zadłużenie z tytułu kredytu bankowego na ok. 45.000 zł. Kwotę uzyskaną z pożyczki numer (...) przeznaczył w całości na remont mieszkania.

(przesłuchanie pozwanego k. 59-60)

Poczynione ustalenia faktyczne Sąd oparł na dokumentach oraz ich kserokopiach załączonych do akt sprawy, których prawdziwość nie została zakwestionowana przez strony oraz zeznaniach pozwanego. Sąd uznał, że przedstawione dokumenty były wiarygodnym dowodem, ich treść nie budziła wątpliwości Sądu, co do ich prawidłowości i autentyczności. Nie było też żadnych wątpliwości, co do zgodności kserokopii zawartych w aktach sprawy z oryginałami dokumentów.

Ustaleń stanu faktycznego na podstawie kserokopii dokumentów dokonano na podstawie przepisu art. 308 k.p.c.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w części.

W pierwszej kolejności zaznaczyć należy, że w związku z tym, iż spór toczył się między pozwanym- wystawcą weksla in blanco, a powódką, która miała uzyskać zabezpieczenie roszczeń ze stosunku podstawowego, to nie miały zastosowania ograniczenia obrony pozwanego wynikające z art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe (tekst jednolity: Dz. U. 2016.160), a pozwany mógł podnosić wszystkie zarzuty wynikające ze stosunku podstawowego, którego źródłem była zawarta między stronami umowa pożyczki. Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą „w sytuacji wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem, zobowiązany z weksla może zasłaniać się wobec wierzyciela, tj. pierwszego posiadacza weksla, wszelkimi zarzutami, a jedynie wobec dalszych posiadaczy weksla znajdują zastosowanie ograniczenia dotyczące dłużnika wekslowego, a wynikające z art. 10 Prawa wekslowego”. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2016 roku, sygnatura akt V CSK 519/15 opubl. LEX nr 2037919)

Ciężar dowodzenia wypełnienia weksla in blanco niezgodnie z deklaracją wekslową spoczywa na pozwanym. Stosownie bowiem do art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zadaniem wierzyciela wekslowego dochodzącego zapłaty sumy wekslowej jest w istocie wykazanie istnienia ważnego zobowiązania wekslowego, tj. istnienia weksla, zawierającego wszystkie elementy przewidziane ustawą Prawo wekslowe. To na pozwanym ciąży obowiązek wykazania, że weksel ten został wystawiony niezgodnie z porozumieniem wekslowym. Powyższe stanowisko wyrażone było już wielokrotnie w orzecznictwie m. in w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 17 lutego 2016 r. (I ACa 1207/15, opubl. LEX nr 2005585), gdzie wskazano, że „podniesienie przez dłużnika wekslowego zarzutów ze stosunku podstawowego (porozumienia wekslowego) nie powoduje utraty przez posiadacza weksla formalnej i materialnej legitymacji wekslowej. W dalszym ciągu zatem to na dłużniku wekslowym ciąży obowiązek udowodnienia, że weksel został wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem (art. 6 k.c.). Nie ma podstaw, aby ciężar dowodzenia okoliczności ze stosunku podstawowego, uzasadniający uzupełnienie weksla przerzucać na wierzyciela wekslowego”. Podobne stanowisko wyraził Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 29 czerwca 2016 roku (I ACa 115/16, opubl. LEX nr 2174793) zaznaczając, że „wobec istnienia stosunku wekslowego, stosownie do art. 10 i 17 Prawa wekslowego, to na pozwanych spoczywał

ciężar wykazania, iż poręczony przez nich weksel in blanco został wypełniony niezgodnie z deklaracją wekslową (art. 6 k.c.).”.

Powódka przedstawiła wypełniony weksel wraz z deklaracją wekslową. Weksel ten spełnia wymagania określone ustawą Prawo wekslowe. Nadto powódka załączyła do akt sprawy umowę pożyczki zawartą między stronami, z której wynika źródło zobowiązania, pismo zawierające oświadczenie o wypowiedzeniu umowy, dowód jego doręczenia pozwanemu, a także inne dokumenty na okoliczność wysokości zobowiązania.

W toku postępowania powódka cofnęła powództwo ze zrzeczeniem się roszczenia co do kwoty 120 zł zapłaconej przez pozwanego po wytoczeniu powództwa.

Skuteczność cofnięcia pozwu normuje art. 203 k.p.c.. Zgodnie z treścią wskazanego przepisu pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku.

Powódka cofnęła pozew w części ze zrzeczeniem się roszczenia. Z tych też względów należy uznać cofnięcie powództwa w tym zakresie przez powódkę za skuteczne (zgoda pozwanego nie była wymagana).

Uznając, że cofnięcie pozwu nie jest sprzeczne z prawem ani zasadami współżycia społecznego, nie zmierza również do obejścia prawa (art. 203 § 4 k.p.c.), na podstawie art. 355 § 1 k.p.c., Sąd umorzył postępowanie w sprawie w części, orzekając jak w pkt 2 sentencji wyroku.

W rozpoznawanej sprawie okolicznością bezsporną było zawarcie przez strony w dniu 21 lutego 2019 roku umowy pożyczki gotówkowej numer (...).

Ogólne uregulowanie umowy pożyczki zawiera art. 720 § 1 kodeksu cywilnego, zgodnie z którym, przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Natomiast za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, którą kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi (art. 3 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim – tj. Dz.U. z 2018r poz. 993).

Pozwany kwestionował wysokość żądania określonego w wekslu.

W deklaracji wekslowej pozwany jako pożyczkobiorca upoważnił powódkę jako pożyczkodawcę do wypełnienia weksla w zakresie domicyliatu i sumy wekslowej m. in. w gdy zaległość w spłacie przez pozwanego jednej raty pożyczki przekroczy 30 dni, jednakże warunkiem wypełnienia weksla w tym przypadku było wcześniejsze wezwanie pozwanego do zapłaty w terminie 7 dni.

Jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego, pozwany zaprzestał regularnej spłaty, wobec czego powodowa spółka pismem z dnia 3 czerwca 2019 roku wezwała pozwanego do spłaty zaległości wyznaczając 7 dniowy termin do zapłaty, pod rygorem wypowiedzenia pożyczki. Wobec bezskuteczności wezwania, pismem z dnia 2 lipca 2019 roku powodowa spółka wypowiedziała umowę. Pisma zostały odebrane przez pozwanego.

Pozwany zawarł umowę pożyczki w ramach swobody kontraktowej. Znał treść swojego zobowiązania, w szczególności jego wysokość, wysokość poszczególnych rat pożyczki i terminy ich spłaty, otrzymał egzemplarz umowy z harmonogramem spłat.

W ocenie Sadu weksel został prawidłowo przedstawiony do zapłaty pismem z dnia 2 lipca 2019 roku. Pismo zawierało wskazanie na podstawę wypełnienia weksla (stosunek podstawowy) oraz rozliczenie sumy wekslowej. Weksel nie został wykupiony w terminie.

Jako że pozwany nie dokonał spłaty na rzecz powódki z tytułu zadłużenia powstałego w konsekwencji niewywiązania się z zawartej umowy, obowiązek zwrotu udzielonej mu kwoty pożyczki nie budzi wątpliwości co do zasady.

Sąd uznał jednak żądanie pozwu jako nazbyt wygórowane dzieląc słuszność stanowiska pozwanego. Powódka dochodziła oprócz spłaty kapitału pożyczki wraz z odsetkami również dodatkowych kosztów w postaci opłaty przygotowawczej w wysokości 129 zł, prowizji w wysokości 7.771 zł oraz kwoty 1.100 zł z tytułu (...).

Zgodnie z treścią przepisu art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Cytowany przepis jednoznacznie określa granicę swobody umów wskazując, iż ta jest ograniczona w szczególności przepisami ustawy.

Stosownie do treści art. 385¹ § 1 i 3 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem, nie uzgodnione indywidualnie, nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Pozwany nie miał rzeczywistego wpływu na treść postanowień umownych, w tym postanowienia o wynagrodzeniu prowizyjnym i regulującego opłatę za (...). Postanowienia te zostały pozwanemu narzucone przez powódkę i kształtują prawa i obowiązki pozwanego jako konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, a tym samym nie wiążą pozwanego.

Powódka poprzez zawarcie w umowie obowiązku uiszczenia wynagrodzenia prowizyjnego oraz opłaty za (...), nie uwzględnia uregulowania art. 359 § 2¹ kc, w odniesieniu do odsetek za maksymalnych.

Powołany przepis reguluje ustawowy zakaz zastrzegania w czynnościach prawnych (umowach, w tym zawieranych z zastosowaniem wzorców umownych, a także w czynnościach jednostronnych i uchwałach) odsetek przekraczających wartość stanowiącą odsetki maksymalne, zdefiniowaną jako dwukrotność wysokości odsetek ustawowych.

Jego naruszenie oznacza sprzeczność czynności prawnej (postanowienia o odsetkach) z ustawą; nie powoduje jednak nieważności czynności prawnej, ale takie ograniczenie jej skutków, że dłużnik zobowiązany jest do zapłaty odsetek maksymalnych (art. 359 § 2² KC; zob. art. 58 § 1in fine KC). Ustawodawca w § 2³ artykułu 359 kc podkreśla jego imperatywny charakter oraz, co ważniejsze, zamieszcza klauzulę wymuszającą zastosowanie ustawowego zakazu zastrzegania nadmiernych odsetek niezależnie od dokonanej przez strony wyboru prawa właściwego.

Ustaleniu wynagrodzenia dla powódki za korzystanie przez konsumenta z kapitału służy instytucja odsetek umownych, których wysokość nie może przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych w stosunku rocznym.

Działalność powodowej spółki nastawiona jest na zysk i obciążona ryzykiem niewypłacalności pożyczkobiorców, jednak analogicznie jak w przypadku innych instytucji finansowych, jej działalność musi mieścić się w granicach przewidzianych przez obowiązujące przepisy.

Przykładowo – o czym stanowi art. 110 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe - bank może pobierać przewidziane w umowie prowizje i opłaty z tytułu wykonywanych czynności bankowych oraz opłaty za wykonywanie innych czynności, to jednak należy zaznaczyć, iż przyznanie bankom znaczących uprawnień co do możliwości określania i egzekwowania stosownych opłat i prowizji nie oznacza, że jest to sfera pozostawiona uznaniowości banku. Opłaty i prowizje muszą mieć uzasadnienie ekonomiczne i nie mogą być określane w sposób dowolny. Uprawnienie banku do wynagrodzenia za określone czynności nie może bowiem zmierzać do przerzucenia na klientów kosztów funkcjonowania banku. /tak L.Mazur w: Prawo bankowe. Komentarz do art. 110 ustawy Prawo bankowe, opublikowany w programie komputerowym Legalis/

Prowizja przy umowach kredytu oznacza zwykle kwotę pieniężną za udzielenie kredytu stanowiącą koszt udzielenia kredytu, który kredytobiorca jest zobowiązany ponieść w wysokości podanej w umowie. Prowizja pełnić ma przede wszystkim funkcję kompensacyjną celem wyrównania poniesionych przez kredytobiorcę kosztów udzielenia kredytu.

Powódka nie wskazała jakie względy ekonomiczne przemawiałyby za obciążaniem pozwanego dodatkowo kwotami 7.771 zł oraz 1.100 zł. W odniesieniu do prowizji w umowie brak jakichkolwiek odniesień w zakresie przyczyn jego ustalenia. W przypadku opłaty za (...) z treści pkt 15 umowy wynika, że w zmian za uiszczenie kwoty 1.100 zł pozwanemu miały przysługiwać dodatkowo uprawnienia polegające na możliwości odroczenia rat albo obniżenia ich wysokości, a także skróceniu terminu postawienia pożyczki do dyspozycji pożyczkobiorcy oraz pakietu powiadomień. Analiza tego postanowienia pozwala jednak na stwierdzenie, że wynagrodzenie za taką możliwość było niewspółmiernie wysokie do korzyści płynącej z uprawnienia pożyczkobiorcy. Poza tym, że opłata była naliczana niezależnie od tego czy pożyczkobiorca skorzystał z tego uprawnienia (o czym mowa w ostatnim zdaniu pkt 15 umowy), to z treści umowy wynika, że termin spłaty pożyczki mógł ulec przedłużeniu tylko o 2 miesiące (w przypadku odroczenia spłaty rat) albo o 4 miesiące (w przypadku obniżenia raty), przy czym w obu wypadkach pozwany i tak był zobowiązany do spłaty całej wynikającej z umowy kwoty.

W ocenie Sądu nie ulega żadnej wątpliwości, iż sporne postanowienia nie podlegały indywidualnym uzgodnieniom z pozwanym, który nie miał żadnego wpływu na ich treść, zostały one bowiem narzucone w ramach stosowanego przez powódkę wzorca umowy. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika bowiem, aby pozwany zawierając z powódką umowę w oparciu o przedmiotowy wzorzec umowy miał rzeczywisty wpływ na kształtowanie treści tej umowy i aby treść ta w zakresie wysokości i sposobu ustalania powyższych kwot podlegała indywidualnym negocjacjom między stronami. Zdaniem Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę, o indywidualnym uzgodnieniu postanowień umowy nie może w żadnym wypadku świadczyć to, że na kwestionowane postanowienia dotyczące wysokości i sposobu ustalania tych kwot, pozwany wyraził zgodę składając stosowne oświadczenie, tj. podpisując umowę pożyczki. Również możliwość zapoznania się przez pozwanego z treścią tych dokumentów przed ich podpisaniem oraz idąca za tym możliwość rozważenia przez niego wszystkich konsekwencji wynikających z zawarcia umowy, także nie świadczy jeszcze o tym, że postanowienia te zostały uzgodnione z pozwanym indywidualnie. Wskazać przy tym należy, iż ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie spoczywa na tym, kto się na to powołuje (art. 385 1 § 4 k.c.), a zatem w niniejszej sprawie ciężar ten spoczywał na powódce, która jednakże, w ocenie Sądu, obowiązkowi temu nie sprostała.

Z przedłożonej umowy wynika, że na całkowity koszt pożyczki składał się kapitał w kwocie 9.000 zł, 129 zł opłaty przygotowawczej, odsetki umowne, 1.100 zł opłaty za przyznanie pożyczkobiorcy (...) i 7.771 zł prowizji. Wskazać należy, że tak określona opłata prowizyjna i opłata za przyznanie (...) niemal była równa kwocie udzielonej pożyczki. Tym samym uznać należy, że kwestionowane warunki umowy pozostają w sprzeczności z dobrymi obyczajami i naruszają interes pozwanego, stanowią próbę obejścia przepisu o odsetkach maksymalnych. Odsetki, obok prowizji za udzielenie pożyczki, stanowią wynagrodzenie pożyczkodawcy za korzystanie przez kredytobiorcę z jego środków finansowych. Trzeba też podkreślić, że umowa pożyczki, sformułowana zgodnie z zasadami uczciwego i rzetelnego obrotu na rynku kapitałowym, powinna jasno określać, które opłaty i prowizje stanowią zysk pożyczkodawcy, a które są pobierane na pokrycie konkretnych kosztów ponoszonych przez niego w związku z zawartą umową i jej obsługą. Te ostatnie powinny zostać przy tym określone w wysokości rzeczywiście ponoszonej przez pożyczkodawcę tak, aby nie stanowiły ukrytego źródła zysku.

W ocenie Sądu, opłaty pobierane przez powódkę przy udzieleniu pożyczki stanowią w rzeczywistości dodatkowe, nadmiernie wygórowane w stosunku do wysokości kapitału, wynagrodzenie powódki, które ponosi konsument. Powódka, jako podmiot profesjonalny, trudniący się na szeroką skalę udzielaniem pożyczek, wykorzystwała zaufanie pozwanego i ustaliła tak wysokie wynagrodzenie za sam fakt udzielenia pożyczki, pomimo, iż dostatecznym przysporzeniem dla powódki winny być środki pochodzące z oprocentowania udzielonych pozwanemu środków. Nie sposób więc przyjąć, że pozwany wyraził zgodę na dodatkowe wynagrodzenie powódki. Przedłożona do akt umowa zawarta z wierzycielem została wprawdzie przez pozwanego podpisana, jednakże koszty te, których poniesienie

przez pozwanego stanowiło warunek niezbędny do zawarcia umowy pożyczki, doprowadziło do obciążenia go, jako konsumenta, dodatkowymi sankcjami, które, chcąc otrzymać pożyczkę, musiał zaakceptować. Z tego względu brak jest podstaw do przyjęcia, że pozwany godził się z takimi, niekorzystnymi dla niego, warunkami umowy. Ich ocena w świetle warunków umowy pożyczki prowadzi do wniosku, iż naruszają klauzulę dobrych obyczajów. Zaznaczyć należy, że Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów stale zwraca uwagę na generowanie dodatkowych kosztów stosowane przez podmioty udzielające pożyczek, gdyż koszty te nie odzwierciedlają faktycznie poniesionych kosztów obsługi pożyczki.

Wedle orzecznictwa Sądu Najwyższego, "rażące naruszenie interesów konsumenta" w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast "działanie wbrew dobrym obyczajom" w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku. Obie wskazane w tym przepisie formuły prawne służą do oceny tego, czy standardowe klauzule umowne zawarte we wzorcu umownym przekraczają określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 r., I CK 832/04, (...) 2005, nr 11, s. 13).

Postanowienia obejmujące prowizję i (...), stanowią zatem w ocenie Sądu niedozwolone postanowienia umowne, o jakich mowa w treści art. 385 § 1 k.c. Zostały one bowiem określone na zawyżonym, nieznajdującym żadnego uzasadnienia, poziomie. Opłaty te zostały ustalone niezależnie od faktycznie poniesionych wydatków, przez co dochodzi do braku ekwiwalentności świadczeń stron umowy pożyczki i skutkuje bezpodstawnym wzbogaceniem się strony powodowej. Wprowadzenie przez powódkę opłat w wysokości wskazanej w umowie godziło w dobre i uczciwe praktyki kupieckie oraz w sposób rażąco naruszało interes pozwanego jako konsumenta.

Uwzględniając powyższe rozważania, wobec niezapłacenia przez pozwanego wymagalnych rat, powódka miała roszczenie jedynie o zapłatę kwot stanowiących sumę niespłaconych rat kapitału pożyczki oraz umownych odsetek naliczonych za okres do sierpnia 2019 roku, tj. kiedy obowiązywała jeszcze strony umowa pożyczki gotówkowej numer (...) - wchodzące w zakres pięciu pierwszych rat umowy, w łącznej wysokości 694,18 zł.

Uzasadnione roszczenie powódki obejmowało również opłatę przygotowawczą w kwocie 129 zł. Sąd nie zakwestionował prawa powódki do pobrania opłaty przygotowawczej, albowiem takie opłaty są standardowo pobierane za wykonanie czynności związanych z udzieleniem pożyczki, a opłata ta nie była wygórowana.

Kwota pożyczki, jaka pozwany otrzymał do dyspozycji wynosiła 9.000 zł. Poza tą kwota pozwany jeszcze powinien zwrócić powódce opłatę przygotowawczą – 129zł i odsetki umowne w kwocie 694,18 zł. Łącznie uzasadniona należność dla powódki wynosiła 9.823,18 zł. Kwotę tę należy pomniejszyć o kwotę 1.000 zł zapłaconą przez pozwanego. Odsetki umowne w pozostałej wynikającej z umowy kwocie nie były należne, gdyż wobec wypowiedzenia umowy, powódka żądała zasądzenia dalszych odsetek od całej należnej kwoty wymagalnej po wypowiedzeniu.

W konsekwencji, na podstawie wskazanych powyżej przepisów, w punkcie pierwszym wyroku Sąd zasądził na rzecz powódki sumę 8.823,18 zł (9.823,18 zł – 1.000 zł). Natomiast w pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu jako niezasadne, o czym orzeczono w punkcie trzecim wyroku.

W ocenie Sądu nie było podstaw do rozłożenia należności na raty, a więc zastosowania art. 320 k.p.c. Przyjmuje się, iż przy podjęciu decyzji o rozłożeniu zasądzonej należności na raty należy kierować się także interesem powoda, zatem nie jest dopuszczalne zastosowanie tej instytucji, jeżeli powodowałoby to naruszenie tego interesu. Pozwany nie przedstawił dowodów na okoliczność tego, że jego sytuacja materialna i rodzinna umożliwia mu spłatę należności w ratach. Pozwany na datę zamknięcia rozprawy nie osiągał dochodu. Wraz z żoną i dwojgiem małoletnich dzieci utrzymywał się z dochodów żony, łącznie około 1.900 zł. Pozwany posiadał zadłużenie na kwotę 45.000 zł z tytułu kredytu bankowego. Okoliczności te nie dają gwarancji spełnienia świadczenia w ratach. Sam pozwany po złożeniu pozwu dokonał jedynie jednej wpłaty w wysokości 120 zł.

W rozpoznawanej sprawie powódka wnosila o zasądzenie obok sumy wekslowej, odsetek umownych. Sąd orzekł o odsetkach na podstawie art. 481 § 1 k.c. Stosownie do treści tego przepisu, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Zgodnie z art. 481 § 2 k.c., jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzycielność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy. Według art. 481 § 2¹ kc maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie).

Istotnym jest ustalenie momentu, w którym dłużnik opóźnił się ze spełnieniem świadczenia. Sąd zasądził odsetki od zasądzonej kwoty od dnia 5 sierpnia 2019 roku, uwzględniając, iż wypowiedzenie umowy zostało pozwanemu doręczone w dniu 5 lipca 2019 roku, a okres wypowiedzenia wynosił 30 dni. W pozostałym zakresie roszczenie o zasądzenie odsetek podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd.1 k.p.c. rozliczając je stosunkowo. Powódka żądała kwoty 20.024,69 zł. Zasądzona na jej rzecz kwota oraz kwota 120 zł uiszczona po wniesieniu pozwu (tj. 8.943,18 zł) stanowi 44,66% dochodzonego roszczenia. W niniejszej sprawie jedynie powódka poniosła koszty procesu w kwocie 4.619 zł, na które złożyły się: opłata od pozwu w kwocie 1.002 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 3.600 zł (ustalone na podstawie w oparciu o § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.), i kwota 17 zł opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa (załącznik do ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku „o opłacie skarbowej” (tekst jedn. Dz.U. z 2016 poz. 1827). Zasądzona na rzecz powódki tytułem kosztów kwota 2.062,84 zł uwzględnia procent w jakim powódka wygrała sprawę, koszty poniesione w toku procesu i stanowi różnicę między kosztami należnymi, a poniesionymi.

Z powyższych przyczyn orzeczono jak w sentencji.